

Basfakta (2022)

Folkmängd: 275 miljoner

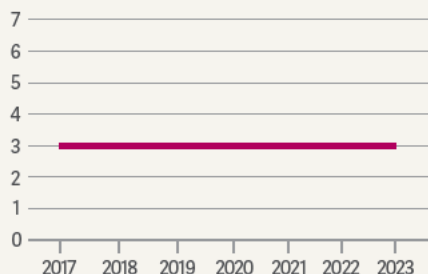
BNP, nominellt: 1 318 miljarder USD

BNP/capita: 4 798 USD

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + Robusta tillväxtutsikter med stor inhemsk marknad och tillväxtorienterad reformpolitik
- + Historik av försiktig finanspolitik
- + Relativt stabilt banksystem
- + Måttlig externskuld, robust valutareserv

Svagheter

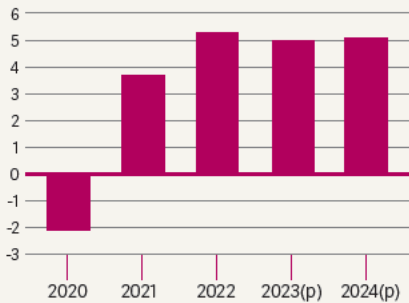
- Låga statsintäkter och växande skuldnivå i offentlig sektor
- Grunda kapitalmarknader exponerar mot skiften i portföljkapital
- Råvarudominerad export exponerar landet mot råvarupriscykeln
- Sårbarhet mot klimatförändringar via naturkatastrofer och transitionsrisker

Strukturreformer och exportdiversifiering stärker utsikterna

Indonesien är världens 16:e största ekonomi med den fjärde största befolkningen på 275 miljoner, där 42 procent är under 25 år. Sedan Soeharto-regimens fall 1998 visar en rad fredliga maktskiften genom val på demokratiska landvinningar och allvarliga hot mot den politiska stabiliteten är svåra att skönja. En robust ekonomisk tillväxt (5,4 % per år 2010–2019) har lett till en halverad fattigdomsnivå på 20 år och en växande medelklass, även om pandemin inneburit ett bakslag. Ekonomin är relativt diversifierad. Tillväxten drivs främst av privat konsumtion (53 % av BNP) och höga investeringsnivåer. Exportsektor och tillverkningsindustri uppgår båda till ca 20 procent av BNP. Med bas i stora naturtillgångar är landets största valutaintjänare varuexport där råvarubaserade sektorer svarar för över 55 procent, exempelvis gas, kol, metaller, gummi och palmolja. Det exponerar landet för råvarupriscykeln och utvecklingen i Kina. En annan sårbarhet är låga statsintäkter (12% av BNP). Med grunda finansmarknader skapar det ett tidvis beroende av extern finansiering vilket exponerar ekonomin för skiften i kapitalflöden. På sikt är landet exponerat mot omställningsrisker givet fossila bränslens betydelse för landets export och energimix och givet de risker klimatförändringarna innebär för jordbruks- och plantagesektorn.

Under president Joko Widados två mandatperioder 2014–2024 har ekonomisk politik fokuserat på att höja landets tillväxtpotential och skapa sysselsättning. En hörnsten är infrastrukturutbyggnad. Energisubsidier har reducerats för att frigöra medel för satsningarna och de ekonomiska relationerna har fördjupats till Kina som levererat betydande flöden av statliga direktinvesteringar (FDI) och lån. En andra hörnsten är att främja framväxten av en industriell bas för att öka förädlingsvärdet i naturtillgångarna. Restriktioner har successivt introducerats sedan 2009 för att minska export av oförädlade metaller. Med en av världens största nickelreserver och FDI, inte minst från Kina, har landet nått en ledande position som både exportör av rostfritt stål och nickelproducent. Ökande efterfrågan på raffinerat nickel som används i batterier för elfordon (EV) driver en investeringsvåg i raffinaderikapacitet. Utbyggnad pågår även i kopparsektorn, en annan EV-komponent. Utvecklingen ökar exporten, inte minst till Kina som nu är största exportmarknad (över 20% av exporten). Exportrestriktionerna på vissa råvaror skapar dock handelsfriktioner med EU och USA. Med växande intresse från kinesiska och västerländska fordons-tillverkare finns möjligheter, om landet lyckas hantera reglerings- och miljöfaktorer, att etablera landet som ett industriellt nav i EV-sektorns värdekedjor. En tredje hörnsten är reformpolitiken. Skattereformer 2021 väntas stärka statsintäkterna. 2022 antogs lagstiftning ägnad att fördjupa kapitalmarknaderna och stärka finanssektorn. Våren 2023 genomdrev administrationen en större liberaliseringsreform ägnad att stärka affärsmiljön och konkurrenskraften för FDI. Steg tas även mot en mer aktiv klimatpolitik med sikte på utbyggnad av förnybar energi och utfasning av kol på sikt. Mer ambitiösa mål är dock avhängiga extern finansiering. Reformernas implementering sker gradvis och reformtakten väntas avta när supervaluet februari 2024 närmar sig då president, parlament och regioner skall väljas samtidigt för första gången. Några radikala kursändringar i makropolitiken bortom valen bedöms som mindre troliga.

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEQ, Macrobond

Affärsmiljö

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

Svensk export till Indonesien

År	MSEK
2022	4 913
2021	3 362
2020	2 781
2019	3 570
2018	4 217

Källa: SCB

EKN:s engagemang

Kategori	MSEK
Garantier	1 389
Utfästelser	1 710

Tillväxten normaliseras efter pandemin

BNP-tillväxten som normaliserats till förpandemiska nivåer väntas förbli relativt robust kring ± 5 procent 2023–2024. Det innebär en viss avmattning efter återhämtningen 2022 som drevs av uppdämd inhemsk efterfrågan och höga råvarupriser. Inflationstrycket väntas fortsätta avta förutsatt att inga nya störningar, inte minst från kriget i Ukraina, tillstöter. Det närmaste året väntas den inhemska räntehöjningscykelns fördröjda effekter dämpa inhemsk efterfrågan, som även påverkas av att pandemin försvagat hushållens köpkraft. Tillväxtpulsen från Kinas öppning lär motverka avmattningen men inte fullt kompensera för svagare efterfrågan i västvärlden och lägre priser på råvaruexport som kol och palmolja.

Statsfinanserna är relativt sunda om än något försvagade. Statens skuldkvot, skuld relativt BNP, ökade under pandemiåren men väntas stabiliseras kring måttliga 40 procent de närmaste åren. Till saken hör dock att statliga bolag i hög grad finansierar landets infrastrukturprogram genom lån i eget namn. Den offentliga skuldkvoten överstiger därmed 70 procent, och transparensen kring kinesisk finansiering väcker vissa frågetecken kring omfattningen. Trots utfästelser om motsatsen kan staten nödgas skjuta till medel, vilket börjat ske i vissa fall. Därtill kan planerna på att inom några år inleda en flytt av huvudstaden till Borneo medföra betydande utgifter. Återgången till en stramare finanspolitik efter pandemin är därmed positiv. Redan 2022, ett år före tidtabell, återgick underskottet i statsbudgeten till en nivå strax under det lagstadgade underskottstaket på tre procent av BNP. Positivt är att andelen av statsskulden som löper i utländsk valuta är måttlig (ca 39 % 2022). Vidare har landet har en historik av försiktig makropolitik med ett relativt väletablerat makropolitiskt ramverk med underskottstak, inflationsmål och flexibel valuta. Detta har bidragit till att bygga upp buffertar i form av måttlig offentlig och extern skuld samt robusta valutareserver. Några större underskott i bytesbalansen väntas inte framöver och den expanderande exportbasen kan ytterligare minska sårbarheter i landets externposition. Dessa buffertar, i kombination med en stor inhemsk ekonomi, ger motståndskraft mot externa störningar.

Affärsmiljön

Det senaste decenniets reformpolitik har bidragit till att Indonesiens resultat successivt förbättrats i index som mäter affärs- och investeringsklimat. I Världsbankens Governance Indicators (WBI) har resultaten avseende ekonomiska institutioner stärkts på flertalet områden och ligger nu strax över genomsnittet för tillväxt- och utvecklingsländerna i Asien.

Ur EKN:s kreditriskperspektiv är viktiga aspekter i affärsmiljön relaterade till förutsägbarhet och kvalitet dels i regleringar som påverkar gäldenärens verksamheter, dels i landets legala och institutionella miljö som inverkar på fordringsägares ställning. Utifrån WBI har kvaliteten i regleringsmiljön stärkts och ligger över snittet för regionen. Utmaningar finns i en omfattande byråkrati med bitvis överlapp i regleringar, lagar och myndighetsmandat. Decentraliseringsprocessen gör att lokala myndigheter kan ha betydande inflytande över regelverk och tillsyn. I kombination med trenderna som beskrivs nedan bedöms en viss osäkerhet och föränderlighet föreligga i regleringsmiljön men med en positiv trend. För den legala miljön ligger landets resultat i WBI i linje med medlet i regionen och trenden är positiv. Det legala ramverket har

genomgått uppdateringar de senaste decennierna. Hit hör en mer långivarevänlig konkurslag (2004) samt lagrum för säkerheter i rörliga tillgångar (1999). Tillämpningen av lagarna rapporteras dock tidvis vara ojämn. Domstolsväsendets effektivitet är låg samtidigt som korruption kan påverka förutsägbarheten i domslut. EKN har begränsad nutida erfarenhet av att återvinna fordringar i Indonesien. Korruptionen förblir en utmaning. Det återspeglas i försämringar i Transparency Internationals korruptionsindex där landets placering halkat ner till 110:e plats av 180 länder 2022 (85, 2019). Trendbrottet sammanföll med pandemin då mycket offentliga stöd hanterades, men även med lagändringar 2019 som kritiker menar försvagat korruptionsmyndigheten (KPK) och ökat risken för politisk inblandning. Ökad digitalisering kan på sikt minska utrymmet för korruption t.ex. relaterad till tillstånds-, licens-, och tullfrågor.

En hörnsten i reformeringen av affärs miljön blir implementeringen av Omnibus Law on Job Creation, ett stort reformpaket som genomdrevs 2023. Det innefattar bl. a liberaliseringar för FDI, förenkling av tillståndsansökningar, reformer av företagsbeskattning och markförvärv. Paketet lanserades 2020 och flera element är på plats. T.ex. öppnades flertalet sektorer för FDI 2021 och en utvecklingsfond (INA) inrättades för att med statligt startkapital mobilisera medinvesteringar i infrastruktur, grön energi och strategiska industrier i landet från givare och privat kapital. Delar av paketet är dock omtvistade, fr. a. lättade krav på miljökonsekvensutredningar och flexiblare arbetsmarknadslagstiftning. Lagen kan därför komma att prövas i konstitutionsdomstolen. När reformen väl lotsats i hamn återstår mycket i reglerings- och implementeringsväg innan större avtryck på affärsklimatet kan skönjas. I takt med att klimatpolitiken utvecklas kan regel förändringar väntas avseende energisubventioner, utvidgning av koldioxidskatten och införande av utsläppsrättshandel. Den digitala ekonomin (e-handel, fintech, betalningslösningar, hälsovård, utbildning mm) växer snabbt och i samband med pandemin steg internetanvändningen till nästan 75 procent av befolkningen. Även på detta område väntas föränderliga regleringar då lagstiftning släpar efter. En annan trend är ökade inslag av s.k. icke-tariffära handelshinder och krav på lokalt innehåll i offentlig upphandling. Business Swedens affärsklimatstudie 2022 noterar att trenden kan försvåra svenska företags försäljning, i synnerhet om lokal verksamhet/sammansättning saknas.

Finansiella rapporteringskrav har stärkts med en gradvis konvergens mot internationella standards (IFRS). Från 2023 har banker och börsnoterade företag att välja mellan att fullt ut rapportera enligt IFRS eller att tillämpa den lokala standarden (SAK IFRS Convergence) med vissa justeringar relativt IFRS. För onoterade bolag tillämpas en standard som anses ge betydligt mindre insyn (SAK-EP/ETAP).

EKN:s policy

EKN klassificerar Indonesien i landrisklass 3 (av 0 till 7) sedan 2012. Normal riskprovning gäller för samtliga gäldenärskategorier. Det innebär att det inte finns några på förhand givna begränsningar i garantigivningen och att affärerna bedöms på egna meriter utan särskilda krav eller villkor.

EKN:s åtagande och erfarenhet

EKN:s engagemang uppgår till 3,1 miljarder SEK varav 1,4 miljarder är

Indonesien

garantier. Mellan 2018–2022 ställde EKN ut garantier i 66 affärer för ett knappt 20-tal exportföretag motsvarande totalt ca 6 miljarder kronor. Dominerande sektorer i detta flöde var transport- och entreprenadutrustning samt telekom. Ett tjugotal transaktioner med SME exportörer svarade för ca 1 % av garanti-givningen. Kännetecknande för flödet är att ca. 60 % av beloppen avser korta affärer med kredittid upp till ett år. EKN:s betalningserfarenhet är relativt god med få skador. Dröjsmål är mindre vanligt. Av garantier utfärdade 2018–2022 anmäldes fram till juni 2023 dröjsmål i ca 11 %. Dröjsmålen varade i snitt 120 dagar men pandemin påverkar statistiken. Relativt få affärer går dock till skada. De senaste 5 åren har EKN skadereglerat fem affärer motsvarande drygt 21 MSEK. Återvinningsgraden varierar men har generellt varit låg.